

TELEGRAPHUL ROMANU.

Telegraful ese de dñe ori pre septembra:
Duminică și Joi. — Prenumeratiune se
face in Sabiu la expeditură soie, pre afara la
z. r. poste cu bani gată prin scrisori francate,
adresate către expeditura. Pretul prenumera-
tii pentru Sabiu este pre ann 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de ann 3 fl. 50. Pen-

Nr. 42.

ANULU XXIII.

Sabiu in 29 Maiu (10 Iuniu) 1875.

tr celelalte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarchia pre unu ann 8 fl. iéra pre
o jumetate de ann 4 fl. v. a. Pentru prime, si tieri
streine pre unu 12 1/2 anna 6 fl.
Inseratele se plătesc pentru întâia ora
cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr.
si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Revista politica.

Sabiu 28 Maiu.

Miscările electorale iau pre dî ce merge estensiuni totu mai mari. La altu locu comunicāmu o scire electo-
rale ce ne veni deadreptulu dela Vintii inferiori. Din foile locale de aici ve-
demu asemenea miscări la Mediasiu si preste dōue dile ne va incunoscintia
pres'a locale si departata despre tōte miscările din cuprinsul intregu alu
tieriei. In părțile ungurene siansele se desvólta din dî in dî mai favorabilu
pentru candidati din fostulu centru
stāngu cu delaturarea fostilor dea-
kisti. Impregiurarea acēsta o aducu
unele foi in combinatiune cu scirea ce
amu adus'o si noi despre modificarea
séu prefacerea ministeriului ungurescu
si stārindu pre lāngă dens'a adaugu,
ca modificarea séu prefacerea acēsta
se va si intemplă indata dupa consti-
tuirea dietei, déca majoritatea va fi
mai cu séma din fostii membri de ai
centralui stāngu.

Marti avé sa se tienă sub presi-
diul Majest. Sele in Vien'a desbatere
in afaceri de ale bugetului comunu.
Spre scopulu acesta se ducu mai multi
membri ai ministeriului ung. la Vien'a.

Ministeriulu ung. de finacie pre-
gatesce unu proiectu de lege, dupa
care fabricile si intreprinderile cele
noue industriale sa se bucre mai
multi ani de scutirea de contributiuni
(imposte).

Afacerea conventiunei comerciale cu
Romani'a pare a fi pasită in altu sta-
diu. Foile din Budapest'a vorbescu in-
tr'unu limbagiu mai domolu, de cum
erā celu de deuna-dile, din care amu
reprodusu si noi unele pașe. Caus'a
acestei schimbări o va puté gasi ce-
titorulu in o notitia ce o publică dî
lele aceste oficiosulu „P. Ll.“ si adeca,
ca Romani'a a mai facutu concessiuni.
Cu totulu de alte pareri se vede a fi
in privint'a afacerii asiā de desu men-
tiinatei conventiuni de ani incóce
„N. fr. Presse“ din Vien'a. „N. fr.
Presse“ dice, ca ministeriulu Wenk-
heim = Tisza este decisu de a sus-
tiené vam'a cerealeloru si déca s'aru
invoi la vre-o concessiune, aru face-o
numai pentru insemnate concessiuni
reciproce din partea Romaniei. Cu
parol'a acēsta, dice fōia amintita, nu
vomu ajunge nimic'a si Romani'a si
de acī incolo va remané invingatoria
cu diplomati'a sea in fati'a marelui
statu alu Austro-Ungariei. Interesulu
imaginatu alu cātoru-va proprietari
mari, care se vede a stā in legatura
strinsa cu vam'a cerealeloru, este unu
pretestu fōte binevenitul Romaniei,
cu care incue tōte portile esportului
nostru comercialu.

Escursiunea Maj. Sele in Galiti'a
si Bucovin'a, asigura mai multe diur-
nale, ca se va amaná pre alta-data.
Chiaru si alte escursiuni, cum erā sa
fia cea la Ems spre a se intalni cu
imperatii nordului, adeca cu celu ru-
sescu si germanu inca va remané asta-
data, neefectuita. Punctulu principale
la care se reduce espunerea séu in-
trelasarea acestoru escursiuni este celu
financiale. Se dice ca caletori'a in Dal-
matia si Veneti'a a costat 450,000 fl.
si Maj. Sea nu voiesce cu nici unu
pretiu cā astu-feliu de spese sa se pe-
tréca in bugetulu statului. Cātu pen-
tru Bucovin'a, se dice, ca aru fi si alte
consideratiuni. Domnitorulu Romaniei,
se dice, ca pre cale confidentiala aru
fi facutu cunoscutu, ca o mare parte

din locitorii Romaniei intentiunéza
a imbracă doliu generale din cauza
ca este o sută de ani dela incorpora-
rea Bucovinei la Austri'a, cu tōte ca
si-a datu tōta silint'a sa impedece de-
monstratiunea acēsta neplacuta. Si
asiā aru veni si in neplacut'a puse-
tiune din consideratiuni politice a
nu-si puté face cuvenit'a si obicinuit'a
reverint'a la marginile tieriei.

In tempulu din urma se audu sciri
despre venirea contelui Beust la pos-
tulu de cancelariu, dela care s'a dusu
la Londonu cā ambasadoru alu Au-
stro-Ungariei.

Foile federaliste mai cu séma spe-
réza ca cu schimbarea acēsta trebuie
sa stea in strena legatura si schim-
barea sistemei in Austro-Ungari'a. Némtiulu dice: *Was man wünscht, das
glaubt man gerne* (bucurosu crede omulu
ce doresce). Oficiosele din Prussi'a, se
vede, ca iau notitia de aspiratiunile
acestei si au si inceputu cu amenin-
tiarea indirecta, ca pre cātu tempu
Austro-Ungari'a se va tiené de sistem'a
presenta, pōte sa fia sigura de veci-
natatea cea buna a Germaniei. Va se
dica, déca va cūteză Austro-Ungari'a
a modifica ce-va in sistem'a statului,
dupa cum se afla in presentu apoi
vecinatatea cea buna va fi inlocuita
cu un'a rea si consequintele atunci
suntu necalculabile. „Nord Allg. Ztg.“
vorbindu despre conflictele cari au
neliniscitu vre-o cāte-va septamâni
Europ'a se folosesc de ocasiunea de
a dā contelui Andrassy testimoniu
de celu mai ageru diplomatu si bar-
batu de statu si a dice, ca Germani'a
nu-si va uită de amiculu, carele a re-
fusat de a se face partasius la suspici-
ōsele si invidiosele insinuāri indreptate
asupr'a Germaniei. Acesta este unu
respunsu destulu de chiaru la speran-
tiele respandite ca Beust are sa de-
vina ierāsi cancelariu.

„Köln. Ztg.“ inca se exprima cam
in intielesulu acesta amenintiatoriu
cāndu dice: „Dela Vien'a ni se spune,
ca Imperatulu Austriei nu va merge
la Ems (in Ems se vorbiā ca se facu
pregatiri spre a primi pre Imperatulu
in castelulu Schauenburg). Pentru con-
solidarea legaturei intre cei trei Im-
perati nu suntu de lipsa atātea intal-
niri intre cei trei monachi. Din contra,
incoronarea de repetitive ori a lui
Ioanu celu fāra tiéra au datu lumei
ansa sa se puna pre cugete. Legatur'a
va stā cu deosebire pre cātu tempu
Andrássy va stā la putere si in Au-
stri'a nu se facu schimbări in sistem'a
guvernului si pre cātu tempu rōta nu
se va intórce cā sa aduca pre anti-
prussianulu Beust la putere.“

Nu mai este indoiéala, ori ce dice
„N. Allg. Ztg.“ si consorti, ca pacea
a fostu si déca nu amenintata, dara
celu putienu fōte problematica. Cau-
s'a erā sa fia inarmarea Franciei. Par-
lamentulu Angliei a reversat fōte
multa lumina asupr'a situatiunei. Ang-
lia si pre urma Russi'a se vede ca
au mirostita de tempuriu, ca Germani'a
are de cugetu a atacā pre Fran-
ci'a pāna nu va fi gat'a cu inarmarea
si au intrevenit si au oblitu, pāna
cāndu? nu se scie, diferint'a intre Fran-
ci'a si Germani'a, asiā dicendu in na-
scere. Unu membru alu parlamentulu
englesu lord Russel a cerutu cā
ministrul englesu de esterne sa pu-
blice corespondent'a diplomatica pur-
tata cu puterile europene (afara de
Austro-Ungari'a, carea nu e nici men-
tiunata nicairi) in afacerea acēsta.

Ministrul Derby inse denéga publi-
carea, pentru ca, dice elu mai suntu
si alte lucruri de a se luā in consi-
deratiune. „Punctele de diferintia suntu
de o natura, incātu, de-si eu nu spe-
rezu, se potu repeti fōte usior si
de aceea, privindu afacerea din acestu
punctu de vedere, nu credu ca aru fi
in interesulu pācei europene a espune
tōte detaiurile negotiārilor unei pub-
licităti mai mari, nici a le lati mai
departe (Auditi! Auditi!). Si in ade-
veru nu-mi potu imaginā nimic'a, ce
aru puté sterni si agerí mai in graba
iritatiiunea si o situatiune neplacuta
de ambe părțile, *despre cari scimu, ca
din nenorocire au esistat* si de aceea
credu ca lordii si-au anticipat insisi
respunsulu, care me simtiu indatoratu
a-lu dā, cāndu 'mi esprimu parerea,
ca nici intr'o privintia nu tienu a fi
consultu sa punu hathiele respective
pre més'a.“ (Auditi! Auditi!). Lord
Derby dice mai departe in decursulu
vorbirei sele ca n'a avutu nici o pofta
de a spune lucrurile mai pre susu
de cum suntu si nu astépta cā intre-
venirea sea sa fia considerata de cine-
va de unu meritu alu seu. Ministeriulu
si-a facutu numai detori'a in interesulu
pācei si alu dreptătiei. — Pericululu unui resbelu dara aru fi deo-
camdata delaturatu.

Din Vintii inferiori ni se scrie ca
la 25 Maiu (6 Iuniu) a fostu acolo
adunati alegatorii cercului electoralu
pentru candidarea fitoriu deputatu
pre periodulu dietale urmatoriu. Adu-
narea, dice corespondint'a, a statu din
intelligent'a cea mai însemnata magiara
din acelu cercu si din vre-o
doue sute de representanti ai alega-
torilor.

Adunarea a prochiamatu una-
nimu de candidatu alu seu pre d-lu
Acatiu Barcsay. Cu ocasiunea acēsta,
candidatulu, cā fostu deputatu in per-
iodulu trecutu la diet'a Uugariei, a
raportatu despre activitatea sea mai
intâiu in limb'a magiara, apoi in limb'a
româna. In fine promise a primi can-
didatur'a, déca alegatorii voru con-
simti cu program'a desfasuriata de den-
sulu.

Diarulu „Le Danube“, din Vien'a,
asigura ca contele Andrassy va pleca
la Pest'a spre a asistă la unu consiliu
de ministri unde se va discută
conventiunea comerciala ce are a se
incheia cu Romani'a. D. Costaforu,
agentulu Romaniei la Vien'a, a plecatu
la Bucuresci, spre a grabi negocia-
tiunile relative totu la acestu subiectu.
Se pōte deci speră o solutiune prompta.

Dupa cātu amu aflatu noi, nego-
ciatiunile au fostu viue si lungi; unele
puncte au fostu discutate si conte-
state. Acordulu inse s'a stabilitu, si
nu se mai astépta de cātu aprobarua
corpurilor legiuitorie respective. De
ore ce acēsta conventiune va putea fi
pōte pusa in desbarea corporilor legiuitorie române chiaru in sesiunea
presenta, ne pare utilu a aretā aci
unele din dispositiunile sele mai prin-
cipiale.

In ceea ce privesc drepturile
de intrare, s'a stipulat ca voru fi
percepute séu dupa greutatea meterie-
loru séu obiectelor importante, séu
„ad-valorem“, dupa voint'a importa-
toriului; in acestu din urma casu-
tarif'a s'a ficsatu la 7 1/2 %. Pentru
taxele comunale, s'a stipulat ca ele

nu voru fi nici odata mai mari pentru
marfurile austriace de cātu acele ce
se percepu pentru marfurile similarie
indigene, afara de comun'a Bucuresci,
inse si la ea s'a stabilitu unu maximum.
De alta parte Austri'a lasa libere de
ori-ce dreptu de importu séu circula-
tiune, cerealele din Romani'a in o
zona de 50 mile englese (80 chil.);
dincolo de acēsta zona nu voru fi
supuse de cātu la unu dreptu fōte
micu. Vinurile se voru putea importa
in butilii si in butoie. Aceste suntu
dispusetiunile mai principale asupr'a
cāroru affāmu ca s'a stabilitu acordulu.

Organismulu congresului gr. or. bisericescu si natiunalu serbescu.

Suna asiā:

„Organisatiunea congresului gr.
bisericescu natiunalu serbescu, pre
lāngă sustinerea dreptului de su-
prema inspectiune, resp. de aprobare
si intarire alu Maj. Sele cesarie si re-
gie apostolice, pre cale constitutiunale
esericiu, se statoresce in urmato-
riul modu:

§ 1. Congresulu bisericeseu gr. or.
natiunalu serbescu este reprezentant'a
credinciosilor gr. or. din tienutulu
metropolie serbesci, in afacerile bi-
sericesci scolari si cele fundatiunali
tienatōrie de acestea.

§ 2. Congresulu bisericescu gr. or.
natiunalu serbescu se cuprind din
75 reprezentanti, dintre cari 25 se
alegu din tagm'a preotiesca, iéra 50
din cea mirénă, dupa ordinea electorale
a congresului.

Archiepiscopulu din Carlovitiu,

resp. metropolitul patriarchu gr. or.

serbescu, de asemenea episcopii die-

cesani, suntu dupa demnitatea loru

membri ai congresului.

§ 3. Deputatii congresului se alegu
pre trei ani. Mandatulu deputatilor
alesi mai tardiu, la locurile devenite
in vacanta, espira de odata cu a celor
lor la in seputu alesii.

§ 4. Deputatii nu suntu legati
prin instructiuni din partea alega-
torilor.

§ 5. Asupr'a validitatii alegerei
decide congresulu; spre acestu scopu
elu are dreptulu de a emite comisariu
pentru constatarea aceloru impregiu-
rari, ce trebuie sa le cunoscă la deci-
dereea asupr'a validitatii alegerei. Des-
pre atare esmisirea totu-déun'a va
inisciatiā inainte pre autoritatea pol-
itica, iéra acēsta va luā măsurile ne-
cessari pentru sustinerea ordinei, dara
conlucrarea ei numai pāna acolo e, ca
comisiulu investigatoriu sa nu fia
faptualminte impedeclu in activita-
tea sea.

§ 6. Deputatii pre tempulu acti-
vitătiei loru primesc diurne si retri-
butiunea speselor de caleatoria, in mo-
du statorindu prin congresu.

§ 7. Congresulu bisericescu gr.
or. natiunalu serbescu ordinarminte se
aduna totu la trei ani pre tempulu
dintre pasci si rosalie; iéra estraordin-
minte dupa trebuinta.

Trebuinta unei adunări estraordi-
narie o enuncia insusi congresulu,
séu comitetulu congresuale, (§ 21) séu
presiedintele acestuia.

Tōta abaterea dela tempulu or-
dinariu alu adunārci, de asemenea
prolungirea mai departe a unei adun-
ări ordinarie, precum si convocarea
unei adunări estraordinarie, — acēsta
din urma pre lāngă aretarea obiecte-
loru de deliberatu, — este a se aduce

prin presedinte din capulu locului la cunoscinta Maj. Sele.

Siedintele congresului ordinare se termina in tempu de siese septamani.

(NB! Cine cunosc statutul org. alu bisericei ortod. romane, va observa, cumca acestu alu 7-lea §. alu organismului congresual serbescu cuprind cele dintai diferenție resp. restrictiuni. La noi congresul — ord. si extraordinari — se convoca prin metropolit resp. consistoriu metropolitanu, si durata nu este restrinsa de feliu. Celu ord. este pusu pre Octombrie, fiind ca dupa pasci au locu sinodele eparchiali.)

§ 8. In casulu candu Majest. Sea aru dorii a-si exercia supremul dreptu de inspectore printr'unu comisariu, acesta n'are incurgere la desbaterile si decisiunile congresului, nici nu poate sa impedece activitatea legala a acestui'a.

(NB! La noi — de comisariu nici vorba! dara la serbi pana aci comisariul era stapanul absoluto alu congresului; si asi noua dispusetiune este o mare usiurare.)

§ 9. Congresul se convoca de metropolitulu patriarchu, seu candu scaunulu acestui'a se afla in vacanta, de consiliulu bisericescu metropolitanu, pre langa inscintiarea previa catra M. Sea si dupa castigarea incuviintiarei din partea Maj. Sele.

Maj. Sea are dreptulu de a prograda, asisderea de a disolve congresul; in acestu din urma casu inceta valorea mandatului deputatilor; totu de odata inse metropolitulu patriarchu este datoriu in tempu de trei luni a face aretare catra M. Sea pentru convocarea congresului nou.

(NB! Aci diferenția si resp. restrictiunile suntu inca mai mari. La noi convocarea congresului se inscintiea Maj. Sele numai pentru cunoscinta; incuviintiarea adunarei n'are locu. Nici dreptulu de prograda seu disolvere a congresului — la noi nu esista. — „Consiliulu metropolitanu administrativ“ — la serbi este organulu administrativ supremu, nu inse cu tote atributiunile consistoriului metropolitanu la noi).

§ 10. Congresul si votedia regulamentulu afacerilor interne, care dupa castigarea prea inaltei aprobari a M. Sele, intra in vietia la cea mai de aproape sesiune — congresul si statoresce ordinea de di.

(NB! La noi congresul conformu le-

gei, si a votatu si introdusu propria autoritate re ulamentulu afacerilor).

§ 11. Congresul se declara de constituitu, deca mai multu de jumate dintre deputati alesi s'au verificatu si oficialii congresului s'au alesu.

Pentru aducerea de concluse valibili se recere presentia majoritatiei absolute a membrilor congresului; iera conclusele se facu cu majoritate absoluta a celor presenti.

§ 12. Presedintele congresului este Arhiepiscopulu de Carlovietu si metropolitulu patriarchu serbescu; iera in casu de vacanta a scaunului — episcopulu celu mai vechiu dupa santire.

§ 13. Congresul alege unu vicepresedinte dintre mireni pentru intregu periodulu seu, care in casu de impedecare a presedintelui, lu suplimesce pre acesta si ii implinește agende. De asemenea congresul si alege pre notarii necesari pentru fia-care sessiune.

(NB! Dreptulu de vicepresedinte dintre mireni — in organismulu congresului nostru lipsesce. Dara recunoscerea principale la serbi — dupa noi ajunge, pentru ca in casu de lipsa, in modu corespunditoru, sa ne folosim si noi de acestu dreptu.)

§ 14. Protocoolele congresuali, la cererea guvernului, se substernu — dupa ce s'au autenticat — ministrul presedintelui regiu ung. in copia autentica.

Substernerile congresuali se subscrui de presedinte, vicepresedinte si notariu.

(NB! Congresul romanescu n'are de a face guvernului nici unu feliu de substerner. Se intielege, ca — guvernul avendu vr'o trebuintia, se poate adresă catra metropolitul seu consistoriului metropolitanu.)

§ 15. Decisiunile congresului se publica si se punu in lucrare prin presedintele, resp. comitetulu congresului.

§ 16. Congresul nu primește nici unu feliu de deputatiune.

Congresul comunica cu particularii, corporatiunile seu autoritatatile numai prin presedintele seu.

§ 17. Siedintele congresului suntu publice.

Dreptulu si detorintia de a susține ordinea este a presedintelui; publicul are de a se tine in pace.

§ 18. Cercul de activitate alu congresului — pre langa sustinerea

intregului dreptu de suprema inspecțiune a M. Sele — se estinde asupra deslegarii, regularii, administrarii si esecutarii prin propriile sele organe a cauzelor referitoare la obiectele atinse in § 1; astfelui de cause suntu anume: 1. ingrijirea pentru sustinerea autonomiei bisericei gr. or. serbesci; 2 alegerea metropolitului patriarchu serbescu gr. or. si a organelor metropolitanane.

Din contra nu se estinde cerculu de activitate alu congresului asupra cestiunilor dogmatice si teologice, asupra liturgiei si ceremonielor, asupra disciplinei si ordinei bisericesci.

§ 19. Specialmente apartine la agendele congresului:

1. A face statute pentru reglarea parochielor, protopopiatelor si dieceselor, aci intielegendu si defigerea numerului si teritoriului dieceselor; mai departe statute organizatorie pentru oficiale comunitatilor bisericesci, autoritatile — diecesane si metropolitanane si pentru congresul national bisericescu serbescu;

2. Statute despre dotarea pretimei parochiali, a calugherilor monasteresci, protopresviterilor, episcopilor si a metropolitului patriarchu;

3. Statute despre organizarea scolilor si institutelor confesionali de invetiamentu, superiori si inferiori, — aci intielegendu si sistem'a de instructiune, intre marginile legilor de statu; — escepndu din contra sistem'a de instructiune pentru institutulu teologicu, ce cade in competintia sinodului episcopescu si adeca in privintia obiectelor de instructiune civile — cu ascultarea senatului bisericescu-scolariu national;

4. Statute despre administratiunea, control'a si intrebuintarea bunurilor nationali-bisericesci, intielegendu aci si bunurile monasteresci, cu privintia inse la scopulu fundatiunilor, precum s'a dispusu acesta si in conclusulu congresuale dela 1865, aprobatu prin resolutiunea regia din 10 Aug. 1868;

5. Statute despre inspectionarea bunurilor bisericesci nationali, funduri ce stau sub administrarea metropolitului patriarchu si a episcopilor;

6. Statutul despre darea de imprumute din fundurile si fundatiunile nationali bisericesci gr. or. serbesci;

7. Norme si regule disciplinari in cadrulu statutelor votate de congresu;

8. Dispusetiuni in privintia redicarii de monastiri noue seu desfiintarii celor existanti; — tote acestea, pana aci enumerate norme si dispusetiuni congresuali — intra in valore numai dupa aprobarea prin M. Sea.

(NB! O restingere — in statutul org. alu bisericei romane ortodoxe — necunoscuta, si carea cuprinde o tutelare neincetata.)

9. Preliminariul statorit de congresu despre spesele bisericesci si culturale ale tuturor fondurilor bisericesci-nationali, fundatiunilor si institutelor — se va substerne ministrul-presedinte reg. ung. pentru controlare, ca ore la administrarea fondurilor si fundatiunilor se observa statutele existinti?

Deca va fi sa se venda, insarcina straformedie, resp. sa se schimbe scopulu bunurilor bisericesci nationali, fondurile si fundatiunile, seu se va lucra despre repartitiunea vreunei trebuintie, puse in preliminariu, spre acesta se recere consensulu M. Sea.

10. Computele finali despre fundurile, fundatiunile si institutele numite in preliminariu, — cu exceptiunea socotelor monastiresci si ale institutelor de invetiamentu despre cari dispune punctul h) din § 22, — au a fi substernute ministrului-presedinte reg. ung. nainte de conclusulu definitiv — pentru de a priveghia, deca ele consuna cu preliminariul congresuale si deca revisiunea lor din privintia formelor a fostu corecta?

Defigerea numerului si cuprinsului parochielor protopresviterelor, redicarea de monastiri noue, desfiintarea celor existanti, organisarea consistorielor diecesane si a consiliului metropolitanu, (apelatoriului), se face cu ascultarea sinodului episcopescu.

(NB! Totu atatea restrictiuni, in statutul nostru org. necunoscute.)

§ 20. Congresul alege:

a) dupa unu regulamentu speciale — pre metropolitulu-patriarchu serbescu gr. or.

b) cu exceptiunea episcopilor — pre membrii preotiesci si mireni ai consiliului bisericescu metropolitanu;

manualu, ce tracteaza prea de scurtu materi'a cea bogata a s. scripturi, carele se serveste ca studiu la Seminariulu Andreianu din Sabiu, in limb'a romana nu cunoscu altu manualu, seu alte opuri, cari sa se ocupe cu esegesa'. (Amu intielesu ca opulu lui Theophilactu se fia tradusu in limb'a romana, dara si de va fi tradusu, din vechime, acum trebuie sa fia forte raru si scumpu).

Fiindu pretimea nostra avisata a se servir numai de susu amintitulu manualu in nenumerabile locuri grele de intielesu, nici o mirare sa nu ne prinda, deca cea mai mare si mai insemnata parte a santei scripturi i este cu totulu neintielusa. La acesta mai adauge si traducerea cea in multe locuri gresita si fara nici unu intielesu a bibliei nostre, cu deosebire a psalmilor, cari dau ansa unor preoti zelosi intru eruarea intielesului, dara lipsiti de alte ajutorie si avisati numai la propri'a-le fantasia, a scote espli-carile cele mai bizare.*)

Acii potte me va indreptá cine-va la c. 19. VI. Forte bine! Numai catu ss. Parinti, cari au esplicutu s. scrip-

*) Sa luamu de es. Ps. 103 v. 26, dupa cum lu avemu tradusu in limb'a nostra: „Acolo corabile umbla, balaurul acesta, pre carele l'ai zidit a-l batjocorii pre elu“ si se-lu dama nu unui preotu, carele si-a facut studiile dupa cum a previedutu ca va fi si remuneratu, ci ori carui literatu, si intieleptului intieleptiloru, si sa lu rugamua si nulu esplice seriosu! Seu ca ne aru lumina.

EGISIGRA.

X Studii esegetiche.

I. Evangelia lui Ioanu:

(Prolog). Este scitu ca pre candu s'a scrisu Biblia, art'a scririerei nu era asi desvoltata ca in tempurile nostre. Si fiindu scrierea impreunata cu mari greutati (mai cu sema la test. vechiu) scriitorii se nesuau a scrie in termini scurti, cari se cuprinda catu mai multu. Cuvinte putine, intielesu multu. — Tota sinta scriptura este scrisa astfel. Acesta ni o documenteaza si evang. Ioanu la c. 20, 30 si cu deosebire la 21, 25 dicendu: „suntu si alte multe, care a facutu Iis., care de s'aru fi scrisu cate una, nici in tota lumea mi se pare, ca n'aru incapă cartile, care s'aru fi scrisu.“

Fiindu deci scrierea acesta a st. scripturi asi de scurta, si cuprindiendu in sine asi de multu, este greu pentru tempulu nostru celu departatul de scriitorii ei, a-i cunoscere intiepciona, invetiatu, a-i intielege cuvintele mestriei, a-i prncepe invaluiela vorberloru si deslegarea cuvintelor coloru intunecose, ai socotii dreptatea si adeverulu, si judecata a face (pildele Sol. 1, 2 seq.) — Nu numai pentru noi, pre cari ne despartu 18 vechuri si mai bine de scriitorii numai ai test. nou, este greu, ci chiaru si urmatorii nemijlociti ai mantuitorului si apoi ai apostolilor au simtitu acesta greu-

tate. Din acesta greutate urmara inca la inceputulu crestinismului eresurile cele multe.

Nici o mirare dara pentru noi, pre cari 18 vechi si spiritulu templului ne desparte asi tare de scriitorii santei scripturi, deca acesta greutate o aflam chiaru la inceputulu crestinismului.

Mii de exemple triste au documentat ce reu nemargini aduce cu sine necunoscerea, seu cunoscerea s. scripturi numai in liter'a, si nu si in spiritulu ei. Eresuri, credintie deserte, fanatism religiosu, ceea ce in tempulu mai prospetu este o trista si via doveda: necredintia, ba bataia de jocu de tote cele sante, suntu fiicele ignorantei, a literelor, lipsite de spiritulu s. scripturi. — Lucru naturalu, unde lipsesce lumin'a, trebuie sa ocupe locu intunereculu, iera „celu ce umbla in intunereculu nu scie unde merge“ (Ioanu 12, 36.) se impedeaca (Ioanu 11, 10.) fiindu ca intunereculu a orbitu ochii lui (I. Ioanu 2, 11).

Cu dreptulu se plange Marele Andrei in acesta privintia: „Nici unu tempu si nici o epoca nu dovescu asi de chiaru ca tempulu si epoca nostra, ca cu catu ne indepartam, mai multu dela s. scriptura si o negligam, cu atat'a mai multu ne indepartam dela crestinismu (Manualu de stud. pastoralu de Andrei br. de Siagun'a pag. 119).

Spiritulu tempulu este spiritulu progresului, alu sciintiei. In multe ra-

muri de sciintie amu inaintatu binisioru; avemu unu numru frumosu de barbati invetati, si unu legionu de semiinvetati, seu semidocti. Sciintia teologica, carea la noi, ca si la alte popore este talpa casei, a remas inca binisioru indereptu, si multimea semidoctiloru, la noi ca si airea, infectati de frase gole, de nisce doctrine frivole fara temei, infecteza mas'a poporului. Ca intre parantese insemnu, ca nu voiu prin acesta sa sustieni bigotismulu, carele este unu terminu asi de placutu, si o arma asi de alresa a semidoctiloru infectati, spre a o arunc in fatia celor ce mai au cate o scanteia de credintia, — ci credintia cea mantuitoria, urmata din lumina, carea luminiza in intunereculu, si pre carea intunereculu nu o cuprinde (Ioanu 1, 5).

Tote relele, ce urmeaza din necunoscerea seu cunoscerea numai a literelor santei scripturi, se potu delaturi numai prin cunoscerea spiritului, intielesului ei celu adeveratu. Si acesta se poate numai prin literatura, si in specie prin esplicarea s. scripturi intai pentru pretime, si apoi prin acesta pentru poporu.

Pre catu alte popore s'au ocupat mai multu de acestu ramu alu literaturii bisericesci, carele in adeveru este bas'a literaturii biser. pre atat, dupa marginitele mele cunoscintie, literatii nostri bisericesci s'au ocupat mai putinu. Afara de „Talculu evangeliilor de preste anu“ unu

c) pre referentii scolari ai consistorielor eparchiali, pre referintele generale scolari si pre membrii senatului scolarii bisericescu natiunale. Alegerea referintelui generale scolarii si a referintilor dela consistorie eparchiali, are a fi subternuta pentru preinalta intarire;

d) pre membrii comitetului congresuale si pre suplintii acelor'a.

Alegerile de sub a) b) c) si d) se facu cu majoritate absoluta de voturi, prin biletă. —

§ 21. Se va constituui unu comitetu congresuale din 9 membri, si adeca : metropolitulu-patriarchu ca presiedinte, unu episcopu, doi individi clericali si cinci civili. Pre acestia a congresulu ii alege din sinulu seu, si adeca pre unu episcopu fara privintia la teritoriu, unu membru preotiesc din Ungaria, altulu din Croati'a si Slavoni'a, — de asemenea doi membri civili dintr'unul si doi dintr'altul teritoriu, iera pre alu cincilea membru mirenescu — fara privintia la teritoriu. Pentru substituirea acestoru membri, congresulu alege si suplinti, si adeca, episcopu in loculu episcopului, pentru membrii preotiesci unu preotu, iera pentru cei civili — trei civili. Suplentii se alegu fara consideratiune la teritoriu.

Episcopulu, resp. suplentele seu substitue in casu de absentia pre presiedintele.

Comitetulu pre tempulu duratei sele si alege pre vicepresiedinte dintre membrii mireni.

Mandatulu comitetului congresuale se estinde asupra intregului perioadu congresuale, in totu casulu pana atuncea pana candu congresulu nou constituui nu-lu inlocuiesce prin alti membri alesi.

Notariulu comitetului congresuale este secretariulu natiunale bisericescu.

Pentru luarea de concluse se recere pre langa presiedinte — presentia a patru membri ordinari, conchiamati.

Regulamentulu si-lu votéza — in eadrulu organisaionei sele — comitetulu congresuale, lu substerne ministrului-presedinte reg. ung. si dupa aceea congresului pentru aprobar.

Membrii comitetului congresuale pre tempulu activitateli loru primesc diurne si spese de caletorii, ce se voru statorii prin congresu.

§ 22. Se tiene de cerculu activitatei comitetului congresuale :

a) A pregatiti proiecte pentru desbaterile congresuale, standu-i in dreptu, spre acestu scopu a ascultá barbatii de specialitate;

b) publicarea si esecutarea statutelor si concluselor, votate de congresu si intarite de M. Sea, ce cadu in sfer'a de activitate a comitetului congresuale, si controlarea activitatii organelor constituite prin atari statute;

c) numirea prin concursu si pre temeiulu aretatei qualificatiuni necesarie — a oficiantilor fiscalii, de economia, de contabilitate si de cassa, pentru tote fondurile, fundatiunile si institutiile ce privesc metropoli'a intréga; precum si demissionarea acelor'a pentru culpabilitatea negrignita, dovedita pre cale disciplinarii seu prin sentinta criminale.

Substitutiunile interimistice necesarie, de asemenea numirea si demissionarea personalului de cancelaria si de servitu, le face presiedintele totu sub conditiunile de mai susu, si aci in casu de demissionare concernentii au dreptulu de apelatiune la comitetulu congresuale.

d) Comitetulu congresuale inspeciunéza nemidilocitu bunurile natiunale bisericesci, intielegendu aci si fondurile fundatiunile si averile institutiilor si a monastirilor, precum si acele, cari se administră de metropolitulu-patriarchu si de episcopii diecesani. Spre scopulu acesta comitetulu congresuale din tempu in tempu tramite comisari la fat'a locului.

e) Comitetulu congresuale incuviintieza imprumuturile din capitalele ce stau sub manipulatiunea natiunale bisericesca.

f) Comitetulu congresuale incuviintieza — in cadrulu preliminarului votatu de congresu — sumele necesarie spre acoperirea trebuintelor estraordinarie si schimbatorie.

g) Comitetulu congresuale revisionedia sotile esamine ale tuturor fondurilor, fundatiunilor si institutiilor, ce sustau finalei decisiuni a congresului.

b) elu decide finalmente sotile subternute de monastiri si de institute si revedute de contabilitate

§ 23. Comitetulu congresuale se

aduna si lucra in fia-care anu in luniile Martiu, Iuniu, Septemvre si Novermbe in Carlovetiu.

Siedintie estraordinari convoca dupa debuintia — presiedintele seu substitutulu seu.

Protocolele despre siedintele comitetului congresuale se substerne in copia ministrului presiedinte reg. ung.

§ 24. Comitetulu congresuale face raportu la fia-care sessiune despre activitatea sea si ii presinta protocolele sele spre vedere.

§ 25. Presiedintele si membrii comitetului congresuale suntu responditori congresului pentru pasirea loru; ei suntu datori a rebonificá ori ce dauna, causata de ei seu prin negrignita loru.

Rebonificarea se poate pretinde numai pre calea procesului ordinariu.

(NB! Comitetulu congresuale este o institutiune, resp. unu organu cu totulu nou si propriu alu autonomiei bisericesci la serbii nostri; elu are atributiunile unui — consiliu de statu, unui tribunalu administrative superioru, unei curti de contabilitate, dara si ale unei directiumi de fonduri si de banuri: tote insa totu cu restringeri si sub control'a — mai multu de susu dela guvernului magiaru decatul dela congresu! — Biserica romana n'are acesta institutiune, dara — nici lips'a de ea!)

§ 26. Loculu congresului ordinare minte e la resiedint'a metropolitului si patriarchului serbescu gr. or. susținendu-se dreptulu Maj. Sele, eser ciat si pana acum'a, de a poté dispune si altu locu.

§ 27. Organismulu congresului se poate modifica numai prin votulu a doua din trei parti a tuturor membrilor congresului.

§ 28. Statutele si ordinatiunile astazi in valore, remanu in valore pana candu nu se voru modifica seu schimbá cu altele pre cale legale; din contra acele, cari, si pre catu suntu in contradicere cu acestu de fatia organismu, se punu afara de valore.

Dispusetiuni transitórie.

§ 29. Comitetulu congresuale decide in tote acele cause, cari cadu in cerculu de activitate alu administratiunei diecesane — ca a dou'a, resp. a treia instantia, pana candu spre acestu scopu nu se va infiintia unu altu organu.

(NB! Eata de aci se vede, ce confusa si a produs prin crearea si organizarea gresita a comitetului congresuale langa consiliul metropolitan! Nicu n'a, nici alt'a institutiune nu are o functiune — bine pre-cisa, normale, armonica.)

§ 30. Incetandu directiunea de pana acuui a fondurilor bisericesci natiunali, in locul ei pasiesce comitetulu congresuale.

Comitetulu congresuale, pentru ca sa-si pota incepe agendele oficiului, pre langa o instructiune provisoria, va aplicá provisorminte oficialii necesari fiscale, de contabilitate si de cassa, cu lefe statorite, din fondurile bisericesci natiunali.

§ 31. Incetandu intru intielesulu §-lui 30 alu acestui organismu functionea directiunei de pana acum a fondurilor bisericesci natiunali si a assistentilor metropolitani, aceia suntu detori — fondurile, bunurile si depozitele de sub manipulatiunea loru, pre basa conturilor incheiate — a le predá comitetului, resp. individualui delegatu de acesta, pre langa inventariu ordinariu in trei exemplaria, — unu exemplariu avendu a se substerne prin comitetulu congresuale ministrului presiedinte reg. ung. — si socotele le va face indata si le va presentá comitetului congresuale.

§ 32. Comitetulu congresuale va elabora si transpune congresului proiectul de regulamentu pentru procedura la darea de imprumuturi, precum si proiectele despre instructiunea, statulu personale si salariale alu oficiantilor amintiti in §. 22.

Pre catu tempu acelu regulamentu prin aprobarua MSele nu va intra in vietia, voru ramane in valore in privint'a dărei de imprumute normativele si usulu de pana acum.

§ 33. Comitetulu congresuale va elabora si va presentá congresului proiectele amintite in regulamentul congresului din 1865, aprobatu prin rezolutiunea regia din 10 Aug. 1868, ce inca nu s'a presentat, precum dupa I. C. §. 27, despre dotatiunea episcopilor, si dupa I. D. §. 28, si V. §. 5, despre provisiunea calugericilor din monastiri si despre modulu de administratiune alu bunurilor monastiresci. —

In fine MSea, prin clausul'a finale si resava dreptulu de a intari

tura n'au scrisu romanesce, ci in limb'a elena, pre cari ii avemu tradusi in limb'a latina. Presupunendu acum, ceea ce dorere, nu este, ca preotimea nostra aru ave cunoscintia perfecte de limb'a elena si latina, s'aru poté ore pofti ca unulu fia-carele sa-si procure tote opurile ss. Parinti, cari suntu asiá de scumpe si totu odata asiá de rare? ! Dar' apoi candu vomu remané pre langa tristulu adeveru, ca numai o neinsemnata parte are cunoscintia de limb'a elena?

Essegetic'a este chiamata a face predica. Unde essegetic'a a fostu neglesa, predica a dormit. Iera unde a dormit si dorme predica acolo a domnitu si domnesce intuneculu, in intielesulu largu alu cuventului.**)

Nu este lucru usioru in impregiurările de fatia a prelucră opuri, cari sa tracteze esesegesa. Pre langa cerint'a principale a spiritului bisericesei, aru trebuí sa fia tractate si in modu scientific, din care partea critica sa nu lipsescă, si totusi asiá catu

**) Era odata unu tempu candu unu profesor beirânu de teologia ne tinea predica in contr'a predicei, sub cuventu ca: invetiaturile crestinesci fiindu depuse in cantarile nostru bisericesci, pre cari poporul ascultându-le este multiamit, si hraniu de ajunsu sufletesc: predica este superflua, ba poporul obosito de lungul servitii, nici ca o poté asculta cu atentiu si folosu; apoi predica mai buna de cum suntu cantarile bisericesci anevoie va fi in stare a face vre unu preotu. Déca va mai fi in viatia, spre chiarificare lasându la o parte modulu cum se trameti cantarile nostru la urechile creditiosilor, i atragu aten-

sa fia intieles pre deplinu de tota preotimea.

Marele Andreiu in precuventarea la Biblia ilustrata, Sabiu 1856—58, pag. VII, dice: „Limb'a nostra e pomu viu, care in tota primavera se schimba, ramurile betrâne si fara sucu se usuva si cadu, mladite tenere esu si creseu, frunzi'a vestediesce si se securt'a, dara alta noua curendu lu imposibilobesc.“ Eata dara greutatea eseseticului la noi, ilustrata de Marele Andreiu!

Vreú sa dicu greutate in testu. Testulu românu fiindu schimbaciosu, — lasandu deocamdata la o parte defectuositatea traducerei — la unu opu de acesta natura greu poate servit de basa, deca voimu sa fia tractat in modu strictu scientific. Aici este de lipsa testulu neschimbavero, carele este cunoscutu tuturor ca e testulu limbei in carea s'a scrisu. Limb'a acest'a, este asemenea sciutu ca e cea elena clasica — pentru Testament. nou, carea este mai putinu cunoscuta preotimei nostru; iera pentru Test. vechiu cea evreiesca, ce o avemu tradusa asemenea in limb'a elena, si acceptata ca autoritate in b-

seric'a nostra, sub numele de LXX. Ca opul mai departe sa fia tractat in adeveru in sensu scientificu, autorul aru fi necessitat a se folosi ici colea si de limb'a ebraica, carea conditiunéza in multe locuri explicarea cea adeverata, si carea multiamita gimnasielor nostra, este si mai putinu cunoscuta ca limb'a elena.

Sa speram ince, ca preotimea nostra nu va ave se insetosieze multu dupa astfelii de opuri, cari i suntu asiá de necesarie, precum pânea, ap'a si aerulu, si barbatii nostri eruditii voru scî invinge tote piedecele si o voru provede cu opuri eseseticice, cari se intrunesc tota calitatile. — Pana candu ince, voru esi la lumina atari opuri, facu modest'a incercare, publicându cu concesiunea on. redactiuni in colonele acestei foi tractate scurte eseseticice asupra s. scripturi. In aceste tractate ce le voi publica din candu in candu postulatului strictu scientificu, dupa impregiurările nostra culturale, nu-i potu satisface. Acest'a o lasu altei pene mai destere, si dora intre impregiurari mai favorable. In lipsa testului originalu, voi luá de basa Biblia ilustrata, Sabiu 1856—58, carea este prima ca autoritate in biserica nostra, si carea fatia cu inaintarea nostra in cultura mi-se pare cu multu mai ducatore la scopu de catu testulu elenu.

De ore-ce fia-care carte din biblia nostra si are defecte mai multe sau mai putinu in privint'a traducerei, nu voi lipsi a recurge la tex-

tulu originalu, cu ajutoriulu caruia voi incercá a netedí unde va fi de neteditu, si chiaru a schimbá unde va fi de schimbatu, tienendu inse totu deun'a contu de limb'a cea pura, de terminii ei cei alesi, nu latini, ci romanesci, intieles si de poporu. — Ce privesce partea critica a testului elenu, din consideratiunea de mai susu nu o voi atinge. Sa speram ca literatii voru aduce la o stabilitate. (Vedi intre alte: Haben wir den aechten Schrifttext der Evangelisten und Aposteln? von Constantin v. Tischendorf. Leipzig. 1873.)

In privint'a explicariilor testului deca in altele nu este nimic nou (Ecl. Sol. 1. 9.) apoi in esegistica numai ca nu este, dara nu e iertata sa fia, dupa spiritul bisericei nostra — firesce numai cu privire la dogme —, de acea nimic nu voi spune dela mine, ci: ceea ce amu vedutu cu ochii, amu auditu, si pipaitu (I Ioanu 1, 1) acea voi spune.

Sperandu ca prin aceste studii modeste, deca nu voi aduce altu folosu, voi dà celu putinu impulsu literatilor nostri competenti, a se ocupá cu esesetic'a si a ne provede cu opuri dupa cerintie, recomandu onor. preotime, ce se va interesá de ele, ca pentru mai secur'a si mai chiar'a explicare, testurile citate ca documente, sa le cetesca si compareze din cari de securu va castigá cunoscintie frumosă.

pre inspectoarele bunurilor bisericescii naționali, de către săru alego, pre temeiul ordinarii din 10 August 1868; de asemenea reserva ministrului ungurescu dreptulu de revisiune și cassatiune în causele, ce mai susu, prin dispusetiune transitória se avisara pentru a dô'a si a treia instantia comitetului congresuale. „Alb.“

Publicarea protocolelor a cărtilor funduare in Transilvania.

(Fine.)

III.

Cu privire la trebile si afacerile oficiose, care se voru incepe cu 1 Iuniu 1875, la fia-care din judecatorie se susu insemnate se emitu urmatorele provocatiuni si dispositiuni :

1. Se provoca toté persoanele, cari in urm'a vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autenticării protocolelor cărtilor funduare séu celu putieni castigatu inca inainte de 1 Iuniu 1875, credu ca potu sa pretinda vre-o indreptare, intregire, descriere adaugere, séu stramutare in protocolele cărtilor funduare, fia in privint'a compunerei corpului funduarii séu a relatiunilor de posessiune intabulate : cu aceste pretensiuni pâna inclusive la 31 Ianuariu 1876, cu atâtua mai vertosu sa le insinuie, cu cătu la din contra acele spre daun'a unui alu treilea, care pre temeiul inscrierilor cuprinse in protocolele funduare, incependum dela 1 Iuniu 1875, va castigá cu creditia buna alte drepturi tabularie, nu se voru luá mai multu in consideratiune.

Acesta insinuare are a se intinde pre toté drepturile de posessiune inca necuprinse in protocolele funduare, fără deosebire, ca óre acelea in cărtile vechi esite séu nu esite din usu, ori in fassiuni funduare séu alte cărti, foi si registre suntu cuprinse ori bá, si ori a intinsu o partida in privint'a transcrierei de posessiune a vre-unui bunu castigatu rugare la vre-o judecatoria, si judecator'a a decisu asupr'a acestiei instantie, ori bá.

Deci indatorirea spre insinuare cade mai alesu pre acele persoane, ale căroru drepturi de posessiune la comisiunea localisărei nici prin sine, nici prin representanti denumiti de comisiune s'au adusu in valóre; séu cari nu au fostu in stare dupa regulile localisărei a-si legitimă afirmatulu dreptu mai tare de posessiune ori de comisiune in contr'a posessorului faptiu aflatu prin compunere si inscris in protocolele funduare; pretensiunea loru adusa inainte fia insemnata in protocolele funduare séu in protocolulu generalu de pertractare, ori bá.

2. Mai departe toté persoanele, cari :

a) pre realitătile inscrise in protocolele funduare dupa detiermurirea prea inaltei patente de activitate séu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate, séu căroru :

b) dupa otarirea acelei asi patente de aviticitate li se cuvine terminu mai lungu spre realizarea dreptului de rescumperare pemnorale, prin acésta se provoca aceste pretensiuni pâna celu multu la 31 Ianuariu 1876 inclusive, spre incunguriarea urmărilor de dreptu amintit mai susu sub punctulu 1-mu, a le insinuá, si in casulu amintit sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduarii, séu dreptulu recastigatu prin calea legală spre transpunere in acel'asi; iéra in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, ce li se cuvine inca spre insemnare in protocolulu funduarii a-lu legitimă cu documente autentice.

3. Asemenea toté persoanele, cari pre bunurile nemiscatórie inprotoco-

late séu si-au castigatu dreptulu de prioutate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulári, insemnári si adnotatiuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, séu pâna a 1-a Iuniu 1875 inca si voru castigá, se provoca, aceste drepturi din scopulu inscrierii loru in fóia sarcinelor corporilor funduarii pâna celu multu 31 Maiu 1876 inclusive cu atâtua mai siguru a le insinuá, cu cătu din contra dreptulu prioritătiei castigate mai inainte si-lu voru perde; pre cându din contra facendu insinuare la tempulu cuvenit, dreptulu de intaietate castigatu pâna la 1 Iuniu 1875 voru remané in valóre fatia si cu acei castigatori si creditori ipotecari noi, cari au castigatu dreptu de prioritate séu de pemnu dupa diu'a acum mentiunata.

4. Acelea pretensiuni, cari se baséza pre deobligamintele urbariale, séu alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 Iuniu 1854 edata in fóia de legi imperiale, bucat'a LX. Nr. 151 suntu eschise dela provocárile editcale spre insinuare si demonstrare, precum si dela pertractările obicinuite in urm'a editelor fără deosebire fia acele in protocolele de localisare prenotate, ori bá.

5. Terminii editali prescrisi in aliniele precedinti, nu admitu nici prorogare, nici justificare ori innoire de procesu.

6. Protocolele, funduare publicate se voru considerá si conduce dela 1 Iuniu 1875 incependum cá carte funduare conformu §. 321 din codicea civilă generale; deci incependum dela diu'a mentiunata, drepturi noue de proprietate, ipoteca ori alte drepturi reali asupr'a bunurilor nemiscatórie introduce in ele, se voru puté castigá si transferi asupr'a altor'a, precum si a se sterge numai prin intabulare legală in acele cărti, fără de a derogá inse pretensiunile asupr'a acestoru bunuri nemiscatórie mainante castigate, insinuate si legitimate in terminulu editcale.

7. Prescriptele, dupa cari voru avé de a se indreptá părtele si judecatorie la implinirea si esecutarea trebilor si afacerilor oficiose, inseminate in acestu editcu, suntu cuprinse in procedur'a transilvana pentru cărtile funduare, esmisse cu ordinariunea Ministeriului de justitia dtc 5 Febr. 1870 (Archivulu ordinariunilor, anulu 1870 fascior'a I. si II.)

8. Acei creditori, cari prin óre care transcriere aru suferi stricaciune cu privire la prioritata pretensiunilor loru transcrise séu transciende, exceptiunile si fatia cu un'a a treia persóna le potu realizá inca in siése luni dupa terminulu defiptu in punct. 3, — adeca pâna la finitulu lunei Noembrie 1876. referéscă-se acele exceptiuni la validitatea loru. — Dupa decurgerea acestui terminu, fatia cu o a trei'a persóna nu se voru mai poté realizá asemenea exceptiuni.

8. Judecatorie indicate sub II. in afacerile loru voru intrebuintá si-gilulu judecatoriei respective.

Clusiu, 3 Maiu 1875.
Directiunea reg. ung. de cărti funduare pentru Transilvania.

Convocare.

Comitetulu despartimentului VIII alu Asociatiunei transilvane pentru literatur'a româna si cultur'a poporului român prin acésta convoca pre toti onor. membri ai Asociatiunei si onor. inteligintia din acestu despartiment la adunarea generale ce se va tiené in 8/20 Iuniu 1875 in comun'a "Mihaltiu" adeca in prim'a dumineca dupa sf. Rosalii.

Din sedint'a comitetului a despartimentului VIII.

Alb'a-Iulia in 6 Iuniu 1875.
Aleșandru Tordosianu, Rubinu Patiti'a, directoru. actuaru.

In privint'a legei celei noue de tarife a Romaniei cetim in „Press'a“ urmatorele :

Ni se comunica din mai multe părți preocuparea si ingrigirea ce au mai multi comercianti pentru aplicarea legei tarifelor celor noue dela 1 Iuliu viitoru. Acésta preocupare provine mai alesu din acésta, ca acésta lege nu este inca destulu be bine cunoscuta, tempulu promulgări ei fiindu prea apropiat de acelu alu aplicării, si cu acésta s'aru aduce multe sdruncinări in daraverile comerciale. Acésta ingrigire ni se pare si noue legitima. Inse, dupa câte amu aflatu, acésta lege va fi impossibilu a se aplicá la 1 Iuliu viitoru; ni se afirma ca dlu ministru de finançie, in just'a sea preocupare de a nu se jicni séu atinge intru nimic'a de interesele comerciului, bine intelese, aru fi otratu a presentá camerei in sessiunea acésta unu proiectu de lege, prin care sa cera amenarea aplicării tarifelor noue inca pentru căteva luni.

Suntemu siguri ca si Camer'a va aproba o asemenea mesura, si astfelii toti dnii comercianti voru avea tempu destulu a luá mesurile ce i voru interesa. Se pote inca sperá ca in acestu tempu s'aru mai puté inca re-visu si indreptá acésta lege a tarifelor, dupa cum s'a facutu si cu cea a vânilor; caci se dice ca unele tarife aru fi reu asiediate si altele prea esagerate. Aru fi astfelii tempu a se indreptá si asemenea defecte.

Unu testamentu monumentalu.

Repausatulu intru fericire Nifonu, Metropolitul primatul alu Romaniei, a lasatu, precum amu anuntiatu, unu modelu de testamentu, destinându insemnat'a avere ce a lasatu numai pentru binefaceri. Acestu testamentu, care merita a fi publicat in intregulu seu, dupa cum s'a si tiparit in brosuri, cuprinde, pre lângă mai multe precepte pióse, doue principale dispositiuni: un'a pentru fondarea unui Seminariu central in Bucuresci, cu titlu: *Seminariulu „Nifonu Metropolitulu“*, pentru care lasa veniturile a mai multor imobile, precum si venitulu fondului in bonuri române in valóre de aproape 1 milionu.

— A dou'a dispusetiune, avendu veniturile mai multor mosii, este pri-vitoré la fondulu destinatui *inventamen-tului laicu si alte bine-faceri*. Din acestu fondu se voru platí burse tinerilor ce se voru distinge prin inventiatura si buna purtare, si se voru tramite si in strainatate. Mai multe alte dispositiuni privesc la modulu administratiunii acestei mari averi, la ajutoriulu ruedelor si seracilor, la instituirea unei tipografii pentru cărti bisericescii, la ajutorie pre la biserici etc.

Vomu publicá intr'unu numeru viitoriu, in tóta intinderea lui, acestu testamentu monumentalu, care amintește tempii cându boerii si pastorii bisericei nóstre lasau averi mari pentru spitale, biserici si alte institutiuni de binefaceri.

„Press'a“

Varietati.

* * Episcopulu Aradului P. Ioanu Metianu, ne spunu foile locale nemtesci de aici, a sositu la 23 Maiu (4 Iuniu) la gar'a din Brasovu, unde fu intempinatu de preotmea locala româna, de colegiulu profesorilor si de mai multi amici ai sei. Dupa un dejunu, la care s'au radicatu si toaste, a si plecatu P. Episcopu mai departe la Zernesti.

* * Eri au serbatu auditorii de drepturi si de sciintiele de statu dela facultatea de aici maialulu din anulu acest'a, in Dumbrav'a Sabiului.

* * Eri a fostu adunare scaunale.

* * *Maialu*. Tinerimea dela scólele poporale române din *Suburbiele-Sabiului*, intrunindu-se cu tinerimea dela scól'a româna din *Turnisoru*, voru serbá diu'a a dô'a a Rosalielor in *Dumbrav'a Sabiului*, unde respectivii invetiatori au onore a invitá pre p. t. publicu românu din cetate, pre on. preotii si colegii invetiatori cu pororul din vecinatate. J. N. si D.

* * *Balneologicu*. Din Brasiovu se scrie: Sesonul bâiloru a sositu. Tempatu e caldu si favorabilu si invita pre unii spre a-si cautá sanatatea, pre altii spre a se recreá, si unii se pregatesc sa plece la bâi. Din capulu locului putem afirmá ca dintre tóte locurile de cura si in anulu acest'a *Valcelele* (Eleopatacu) voru atrage pre ospetii cei mai multi. In anulu trecutu, care se pote numerá intre anii nu tocma favorabili pentru bâi, inca a fostu cifra normale de visitatori pentru sanitari si scopuri de recreatiune din alti ani buni si in adeveru unii din óspeti si-au redobandit, altii si-au intarit sanatatea, iéra altii si-au aflatu aci recreatiunea fizica si spirituale. Frequentia este forte ajutata de drumulu de feru ung. orient. si de inlesnirile ce se silesesc sa le faca ospetilor proprietarii cei neobositi din anu in anu, infrumsetandu si ingrigindu de confortu si de a face placuta petrecerea in Valcele. Prelanga aceste tóte, in linia prima e de a se considerá, ca par-tea higienica e concretiata unui barbatu cu multe si laudabile merite, cunoscutu in cercurile cele mai departate că barbatu cu o preventire sincera, nesilita si afabila, si de o umanitate curata că cristalulu, — dlui Dr. Basil. Sabo, fizicu superioru alu comitatului Albei superioare si mediu superioru in armat'a pentru aperarea tierei, domiciliat in Sabiui. Acest'a că unulu carele are o praca indlungata si cunoscute forte bine efectele apei cele acre dela Valcele si alu celor latte bâi calde si reci minerale da consiliile cele mai bune si tratéza cătua mai bine si cu succesu pre toti căti se concredu ingrigirei sele medicinale. Placerile ce se oferu óspetilor la Valcele s'au amintit de alte dâti in foile publice intr'unu modu favorabil. Proprietarii Valcelor, alu căroru simiu pentru binefaceri se manifesteda in anulu acest'a prim ospitalitatea cu care primesou a optu-spradiecea adunare a medicilor si naturalist loru ungurescu, au ingagiatu pentru anulu acest'a capel'a musicei civile din Brasiovu. Acuizițiunea acest'a va fi pentru óspetii Valcelor un'a din cele multe binecuvintate.

* * (In Brasiovu) au sositu in dilele din urma mai multi ingineri de statu, cari s'au dusu la Temisiu sup. pentru a initia in detaliu lucrările liniei Brasiovu—Predelu.

* * Bar. Sim. Sina a contribuitu 3000 fl. la spesele ce se voru cere pentru edarea scriptelor remise de Stefanu Széchenyi.

* * (Anunciu literariu.) La W. Kraft, tipografu in Sabiui, voru aparé inca in decursulu lunei lui Iuniu a. c. urmatorele doué opuri: a) *Sistemulu metricu*. Manualu pentru invetiatori, de *Basiliu Petri*, directoru supremu alu scólelor graniticrescii. In acestu manualu se tractéza si metodulu computului in scól'a pororale in urm'a introducerei sistemului metricu. b) *Sistemulu metricu*. Manualu pentru scolari, de aceiasi autoru. Pretiulu ambelor se va aduce la cunoscint'a publica, cându ele voru fi esitu de sub tipariu.

* * Unu casu neplacutu i'sa intemplatu trenului de Sambata nótrea in apropiarea Cibinului. Unu vagonu de poveri a apucat o b bola, ce se preumbla pre drumu, a terito óre cătu si mai pre urma a sdribit'o, dara si vagonulu a esitu de pre sîne. Conducotorulu trenului a observat u măză de cătu ca este ce-va estraordinariu si a oprit trenulu. Passagierii s'au dusu unii pedestrii in cetate, altii s'au suiatu intr'unu vagonu gol de poveri de lângă masina si cu acésta au sositu pâna la gar'a Sabiului. Alte nenorociri nu s'au intemplatu.